

Vyjádření školitele k průběhu doktorského studia Mgr. Michala Téry

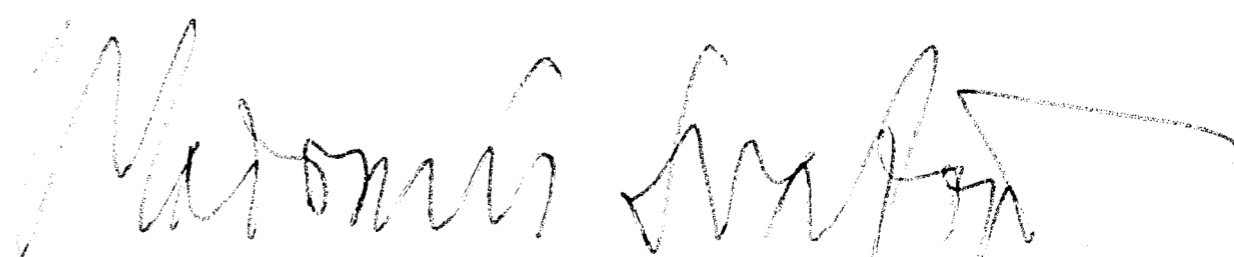
Funkce školitele jsem se v případě Mgr. Michala Téry ujímal po dlouhém váhání, neboť téma jeho disertace neodpovídá zcela mému odbornému zaměření. Vedly mne k tomu dva důvody: jednak jsem chtěl podpořit vývoj důležitého odvětví slovanských studií, tj. výzkum slovanské mytologie, pro něž v dané době katedra rusistiky/slavistiky nedisponovala odborníky; jednak se doktorand jevil jako navýsost samostatný pracovník, který se orientuje v potřebách a povinnostech zvolené specializace a byl již předem dobře obeznámen s její problematikou. V tomto smyslu mne doktorand nezklamal, jeho disertace i ostatní odborná publikační činnost prozrazují zevrubnou informovanost o sekundární literatuře i schopnost samostatných řešení. Ocenit je také třeba skutečnost, že disertaci dokončil po čtyřech letech studia, což je jinak dosti vzácné.

Jako školitel se tudíž domnívám, že práce může být předmětem důstojné obhajoby.

Jako člověk, který se zabývá studiem moderní ruské duchovnosti, mohu vyslovit přání, aby se doktorand ve své budoucí práci intenzivněji vyrovnal s výzvami hermeneutické filosofie, která neklade na historiografii požadavek pouhé rekonstrukce minulých dějů, ale inspiruje historika k reflexi jeho zájmu o příslušnou oblast zkoumání: zajímá ji tedy nejen geneze, nýbrž „platnost“ jevů. Jak pravil již téměř před stoletím jeden z myslitelů: „Historismus se spokojuje s tím, že uvádí různé momenty dějin do kauzálního nexu. Ale příčina sama o sobě nedělá [ještě] proto žádný čin historickým. Stává se jím dodatečně, skrze události, které mohou být od něho [po] tisíciletí vzdálené. Historik, který z toho vychází, přestává probírat sled událostí mezi prsty jako růženec. Chopí se konstelace, do které vstoupila jeho vlastní epocha s [jinou], zcela určitou [epochou] dřívější. Zdůvodní tím pojem přítomnosti jako ‚nynějška‘, do něhož se zarazily střeptiny z doby mesiášské.“ (Překlad mírně upraven podle originálu.) Snad by se dalo říct, že vztah mezi pohanstvím a křesťanstvím se podobá do jisté míry vztahu mezi církevněslovanským jazykem ruštinou: ruština samozřejmě tvoří základ moderního spisovného jazyka, ale církevněslovanské prvky v něm dosud hrají – zejména v poezii – významnou stylistickou roli. Podobně i křesťanství je východiskem ruského duchovního života, avšak „pohanské“ prvky v něm opakovaně ožívají a především v epoše romantismu a symbolismu tvoří pozoruhodný synkretismus s křesťanskými principy. Nebylo by však na místě věnovat se širšímu výkladu této otázky, od tématu disertace odlehlé.

Opakuji, že disertace Mgr. Michala Téry si zaslouží věcné, a jak věřím, úspěšné obhajoby.

30.10.2007

Prof. PhDr. Vladimír Svatoň, školitel